

# **Розділ 3. Організація управління та нагляду за охороною і безпекою праці в Україні**

# Управління охороною праці -

- це планомірний процес впливу на виробничу систему для отримання заданих показників, що характеризують здоровий стан умов праці.



## **Рівні управління охороною праці**

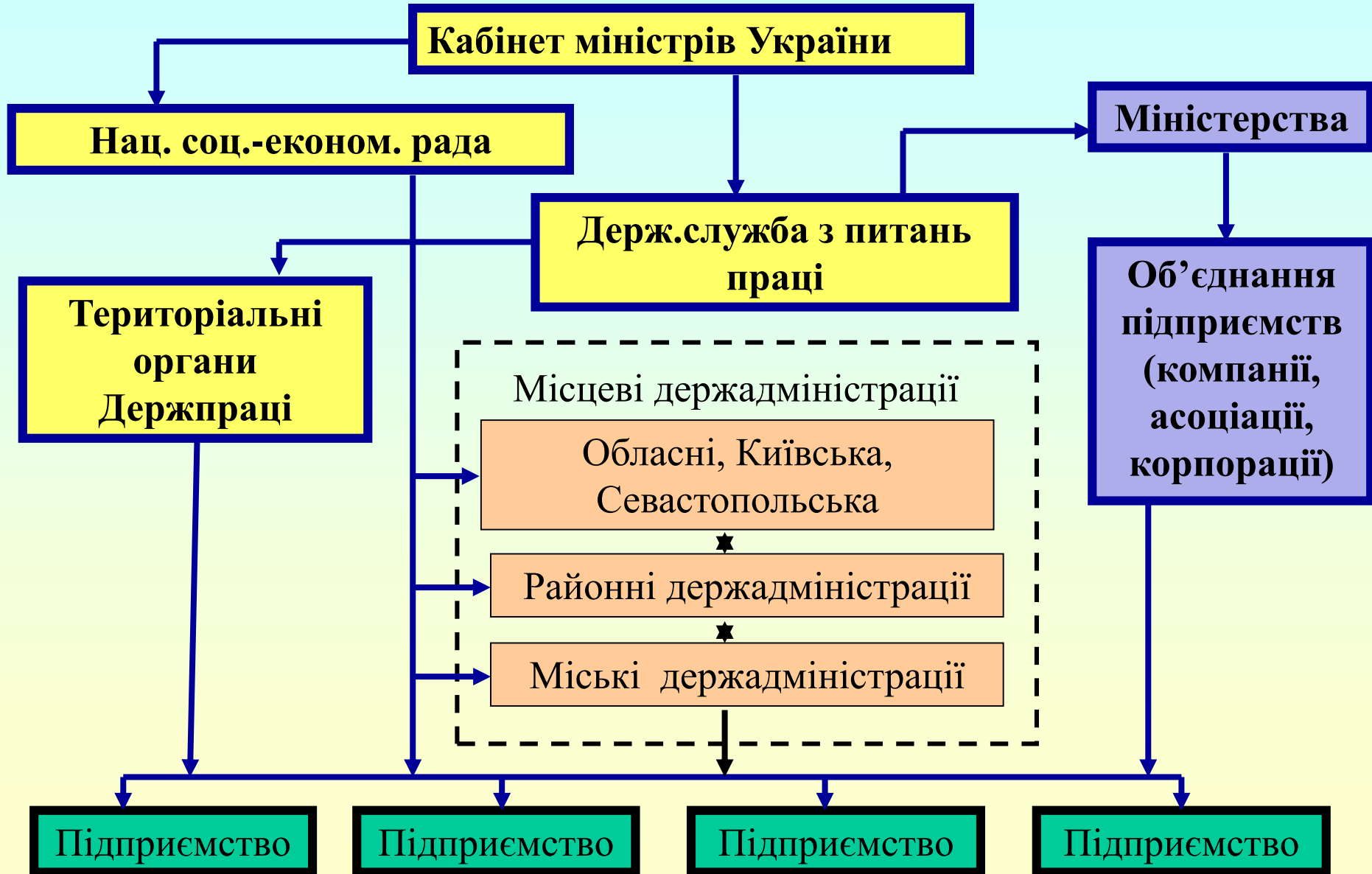
**- національний;**

**- галузевий (міністерство);**

**- регіональний (обласний, районний, міський, районний у місті, селищі, селі);**

**- локальний (рівень підприємств).**

# Структура управління ОП



## Завдання управління на будь-якому рівні

- навчання безпечним методам праці;

- забезпечення безпеки устаткування і процесів;

- належне утримання приміщень і споруд;

- створення належних санітарно-гігієнічних умов;

- забезпечення працівників засобами індивідуального і колективного захисту;

- забезпечення працівників засобами індивідуального і колективного захисту;

**На національному рівні управління охороною праці здійснює Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі охорони праці, а також спеціально уповноважені органи, які здійснюють нагляд за охороною праці.**

## Повноваження Кабінету міністрів України (ст. 33 ЗУ “Про охорону праці”):

1) забезпечує реалізацію державної політики в галузі охорони праці;

2) подає на затвердження Верховної Ради України загальнодержавну програму поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища;

3) спрямовує і координує діяльність міністерств, інших центральних органів виконавчої влади щодо створення безпечних і здорових умов праці та нагляду за охороною праці;

4) запроваджує єдину державну статистичну звітність з питань охорони праці.

# Повноваження державної служби з питань праці:

- виконання функцій державного управління охороною праці;
- участь у формуванні державної політики у сфері охорони праці ;
- координація робіт міністерств, інших органів виконавчої влади всіх рівнів;
- визначення порядку проведення навчання і перевірки знань посадових осіб з питань охорони праці ;
- проведення у межах своїх повноважень розслідування аварій, групових нещасних випадків;
- участь у прийнятті в експлуатацію виробничих об'єктів та об'єктів соціально-культурного призначення ;
- участь в проведенні експертизи проектів будівництва (реконструкції, технічного переоснащення) підприємств;



*Державне управління охороною праці на регіональному рівні* – це комплекс органів управління адміністративно-територіальною одиницею, який на підставі чинних нормативно-правових актів здійснює цілеспрямовану, планомірну діяльність щодо виконання встановлених завдань роботи з охорони праці з метою забезпечення здоров'я і працездатності працівників підприємств, установ і організацій на підпорядкованій території.

# Повноваження місцевих державних адміністрацій у галузі охорони праці визначаються ст. 34 Закону України «Про охорону праці», на підставі якої

## **ВОНИ:**

– забезпечують виконання законів та реалізацію державної політики в галузі охорони праці;

– формують і забезпечують виконання цільових регіональних програм поліпшення стану безпеки, гігієни праці;

– забезпечують соціальний захист найманих працівників, зокрема зайнятих на роботах зі шкідливими та небезпечними умовами праці;

– вносять пропозиції щодо створення регіональних (комунальних) аварійно-рятувальних служб для обслуговування відповідних територій та об'єктів комунальної власності;

– здійснюють контроль за додержанням суб'єктами підприємницької діяльності нормативно-правових актів про охорону праці.

*Управління охороною праці на галузевому рівні* здійснюють міністерства та інші центральні органи влади, а також об'єднання підприємств. З метою координації роботи з охорони праці і контролю за цією роботою вони у межах своєї граничної чисельності створюють структурні підрозділи з охорони праці або покладають реалізацію повноважень з охорони праці на один з існуючих структурних підрозділів чи окремих посадових осіб відповідних органів.

## **Відповідно до Закону України «Про охорону праці» міністерства та інші центральні органи виконавчої влади повинні:**

- проводити єдину науково-технічну політику в галузі охорони праці ;
- розробляти і реалізувати галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці;
- здійснювати методичне керівництво діяльністю з охорони праці у підпорядкованих підрозділах;
- укладати з відповідними галузевими профспілками угоди з питань поліпшення умов і безпеки праці ;
- організовувати навчання і перевірку знань з питань охорони праці;
- створювати у разі потреби аварійно-рятувальні служби, здійснювати керівництво їх діяльністю ;
- здійснювати відомчий контроль за станом охорони праці у підрозділах та на підприємствах галузі ;

*Управління охороною праці на локальному рівні* згідно із ст. 13 Закону України «Про охорону праці» здійснює **роботодавець**, який цією метою забезпечує функціонування системи управління охороною праці. Саме роботодавець зобов'язаний створити на робочому місці в кожному структурному підрозділі умови праці відповідно до нормативно-правових актів, та вимог законодавства щодо прав працівників у галузі охорони праці.

# Відповідальність за стан ОП на локальному рівні :

Керівник підприємства



за підприємство в цілому

Керівники структурних підрозділів



у структурних підрозділах

Безпосередній керівник робіт



на робочому місці

# Організація служб ОП:

Якщо на підприємстві 50 і більше працюючих

Служба з охорони праці

Якщо на підприємстві менше 50 працюючих

Окрема особа в порядку сумісництва

Якщо на підприємстві менше 20 працюючих

Сторонній фахівець за контрактом

## Інструктажі з питань охорони праці за характером і часом проведення поділяються:

- **вступний**
- **первинний**
- **повторний**
- **позаплановий**
  - **цільовий**



# Фінансування заходів з охорони праці:

- для підприємств, незалежно від форм власності, або фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, витрати на охорону праці становлять не менше 0,5 відсотка від фонду оплати праці за попередній рік.

- установи, що утримуються за рахунок бюджету-встановлюється у колективному договорі з урахуванням фінансових можливостей підприємства, установи, організації